

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

Gazetă ese de 2 ori: Mercurea și Dumineca, Foi'a, cindu concedu ajutoriale. — Pretiul pe 1 anu 10 fl. pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tieriesterne 16 fl. v. a. pe unu anu său 3 galbini mon. sunatioria.

Brasovu 22/10 Maiu 1867.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 or. de fiacare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA.
Transilvania.

Restantele dietei

marelui Principatu alu Transilvaniei deschise in Iuliu 1863 pentru unu periodu de 3 ani mai sunt urmatorale:

Propusetiunea regesca 5. Schimbarile reerute neaparatu intru impartirea politica a tierii spre a midiloci inlesnirea si regularea administratiunii politice si judecatoresci.

Propusetiunea regesca 6. Regularea administratiunii politice dorita de tier'a intréga.

Propusetiunea r. 7. Regularea administratiunii judecatoresci.

Propusetiunea 8. Reorganisatiunea tribunalelor.

Prop. 9. Cateva intregiri si esploratiuni in patent'a urbariala imperatésca (legea rurala) din 21 Iuniu 1864, cum si efectuarea preste totu a desrobirii pamentului tierii in legamente cu proprietulu de lege propusu de catra deputatulu Dr. Ioanu Ratiu (Documente Nr. 123).

Prop. 10. Infintiarea protocoalelor de proprietati (Grundbücher, telekkönyvek), fara care de creditu nu pote fi vorba.

Propus. 11. Infintiarea unei bance de ipoteca, precum au mai tóte provinciile austriace, precum se afia in orice tiéra scapata de barbaria, atatea spre a inlesni cultivarea mai buna a pamentului, catu si spre a da unu aventu mai mare comerciului.

Proiectu de lege pentru statorirea fondului provincial, său precum se numesc fonda de concurentia, carele se luase in desbatere numai pe anii 1863—5.

Proiectu de lege pentru regnularea fondului celu mai fatalu, adica acelu urbarialu, carele spasa forte greu pe cerbicea locuitorilor tierii, pentruca amu ajunsu, ca din caus'a acestui fonda nevoieisa se platumu $\frac{3}{4}$ de fiorinu la fiorinu de contributione dirépta pentruca se se copere incai interesele curgatore, la care se ceru preste 2 milioane si siepte sute mii fiorini v. a.

Propusetiunea deputatului Ioanu Puscariu si consortii pentru modificarea §§-ilor 41 et 49 ai patentei din 21 Iuniu 1854 in privint'a dotarii preotilor si dascalilor din pasiunile si padurile comunale.

Propusetiunea deputatului Gavr. Manu si consortilor prvitore la modificarea sistemei de contributiune in Transilvania.

Propunerea lui Carolu Maager et consorts in cestiunea caliloru ferate pentru m. Principatu alu Transilvaniei (27 Maiu 1864).

Propusetiunea I. Puscariu et cons. pentru regularea dreptului de cariorumarit (22 Iuniu 1864).

Propunerea Obert et Bedeus pentru unele modificarii in legea de recrutatiune (24 Ion. 1864).

Acelasi Obert proiectu de lege pentru infintiarea de scóle practice, drumuri bune, inaintarea agriculturie si industriei cu spesele tierii.

Proiectu Carolu Maager et cons. pentru restituirea fondurilor domesticale (municipale), care sunt proprietatea tienuturilor.

Proiectu Fabini, Popasu et c. despre casatorii amestecate.

Afara de acestea vreo 17 proiecte se mai asternusera la diet'a tierii multe petitiuni, dintre care cateva merita tota luarea aminte a tierii.

Déca tóte acestea proiecte s'aru fi prefacutu pana acum in legioblegatore, acestea doua milioane si mai bine de locuitori ai Transilvaniei s'aru vedé si simti cu douadieci ani impinsi inainte pe calea progresului si a prosperitatii

publice, cindu asié retinenti de cea mai nefericita din tóte sistemele, de sistem'a numita a lui Belcredi, ne vedem re'impinsi totu pe a-tati ani.

Cu atatu mai virtosu ceremu si noi catu mai curend'a redeschidere a dietei acestui mare Principatu.

Cum se fia informatu comisariulu regescu despre stare a tierii?

Insusi ecs. s'a pofti in cuventarea ca tie-nuta catra gubernu că se fia informatu, ca va primi dela oricine fara diferinta de rangu, confesiune si nationalitate. Forte bine si frumosu. Insse pe ce cale se fia informato comisariulu regescu, plenipotente alu regelui? Dn. Köváry constata in fóia sa Nr. 58, ca referintiele Transilvaniei sunt preste in curitate, unice in felul loru, reu cunoscute chiaru ardelenilor si nicio-decum cunoscute barbatiloru de statu ai Ungariei prin urmare nici contelui Péchy. Dn. K. merge mai departe dicendu, ca Transilvanie avé nici macar geografia si statistica pentru comisariulu regescu. Asié? Ore ince dn. K. are incai istoria pentru dn. comisariu? Forte ne indoim, pentruca vedi dta, e preste putin-tia a se scrie istoria fara geografia si statistica. Era ampliatii? O ho, numai aceia se nu vorbește, pentruca numai catu ilu voru incurca. Ci dora candidatii din fusione? Nu. Apoi daca cine? Dn. K. ne spune si adica: dn. comisariu regescu se conchiamé conferintie amestecate din tóte partitele si nationalitatatile.

Frumosioa idea: noi inca o aveam pe la 1861; astazi ince dupa 6 ani conferintele publice sau private, tenuete pe 2—3 dile că intr'unu pitioru, că pe fuga si inca conferentie amestecate din partite si nationali ce potu folosi? Da, in casulu mai bunu ele potu folosi intru atata, ca voru convinge pe oricine in lume despre cumplita confusione si diferinta a opinuielor si voru ilustra necesitatea de a da Transilvaniei diet'a sa, o dieta in care se fia representatu si poporulu, era nu numai boierii.

Dreptu are dn. Köváry, pentruca informatiunile trase pe calea privata, cum ei adesea cele oficiale se prefacu fara că se prindi de veste, in denunciatiuni false, care dupace se demasca devinu forte neplacute, uneori si forte pericolose. Aducitive aminte ce au patitul de ecs. br. Vay si Csányi in 1848/9 cu denunciantii si ce lupta eroica a costat pe br. Lud. Wohlgemuth pentruca se scape de gurile catova denuncianti forte blastemati, carii in Nov. 1849 pe ací era se'lu amagésca că se suspendure nisce ómeni nevinovati. Era denuncianti niciodata n'au lipsit in patri'a nostra.

Ince ce voiti mai multu? Citésca cine poate in „Kolozsv. Közlöny Nr. 59 a. c. relatiunea facuta despre audiintele date la cateva deputatiuni si se poate convinge oricine despre direptiunea in carea denunciantii aru voi se impinga pe comisariulu regescu intocma precum au impinsu in 1861 pe contele Lud. Crenneville in cele din tei dile ale petrecerii sale la Clusiu, implendu'i urechile cu spáime comunistiche luate din ventu.

Noi nu scim care din cele trei gazete maghiare din Clusiu are caracteru de oficiala, său inca de oficioasa, statu ince scim, ea „K. Közl.“ in susu citatulu Nr. in locu de a face regimului unu bine, ilu compromite. Cine poate sili pe ómeni că se se bucre de frica, si cine'i poate sili a crede la cuvante frumose dups mii de amagiri care au urmatu? Si unde sunt turbatorii (bujtogatók) in acesta tiéra? Noi cunoscem o singura clasa de ómeni, care astazi

aru merita cu óresicare dreptu acelu nume, adio alegatorii cu orice pretiu dupa deregatorii. Turburatori? Citésca 'si „Kol. Közl.“ articolul de fonda subscrisu V. J. in acelasi Nr. 59, pentruca se védia curatul in care parte sunt turburatori de profesiune. Ni-mi ou nu scie poporul secuiescu din tóte cate reclama V. J. in numele lui. Cu totul altuceva voiesce poporul secuiescu.

Eca cum se dau informatiunile private si diariștice, éca cum se silescu a lega ochii comisariului regescu. — G. B.

Brasovu. In 18 érasi se mai tienu aici o siedintia comunala. Obiectele de pertracare afara de mai multe trebi curente au fostu urmatorele:

Banderiulu, adica cestiunea alegerii si a tramiterii de oatica barbatii calareti in costume nationale la Pestea pentru dilele ceremoniei de inacoronare. Aceasta cestiune a produs in dilele trecute in publicul de aici si in districtu óresicare neintiegeri, in catu adica provocarea venita dela Pestea unii voiá se o ia de porunoa, éra altii nu; acum ince crederiu ca cestiunea este simplificata. Insași coronarea este o datina remasa din vécu de midilocu, care in alte staturi nici ca se mai face, éra tramiterea de banderiu este curatul unu lucru de parada, care se poate face, poate si remané. Dupa legile vecchi ale Transilvaniei are se mérge ex officio numai Voda si episcopulu rom. catolicu, éra altii mergu déca au bani de cheltuitu. Inca si la incoronarea din 1830 Transilvaniei nu ia fostu nici ertatu a fi representata prin diet'a sa. Asié simplificata cestiunea deveni usiéra. Reprezentanti a cetatii isi descoperi deci dorint'a, ca de aici si din districtu se se tramita numai patru insi, éra spesele se se impartia in trei, in catu cetatea, comunele sasesci si satele foste odata supuse (Sacele etc.) sc platésca fiacare cate $\frac{1}{3}$. Acum se astépta se se véda ce voru dice si cestalte comune, adica 4 orasiele si mai multe sate. Spesele potu se taje vreo 2000 fl. v. a. —

S'a decisu a se face intrebare la locurile competente, ca cum s'a intemplatu, că in a. c. se se arunce pe Brasovu 117 recruti la 25.269 locuitorii, cindu precum amu vediutu in Nr. 33 pe alte comune se vinu relative multu mai pucini.

Despre spurcatiunea canaleloru educatore de colera (in alianța cu scarnavile mai multor curți) s'au adusu hotariri noua si s'a facutu din nou apelu la ingrijirea politiei că si in privint'a curatirii stratelor de cersitori straini.

Cestiunea cununarii strainiloru fara capatul se luă la desbatere noua si seriosa, pentruca comun'a incepe a fi prea ingrijata de inmultirea proletariatului golanu că vai de elu.

Scirea impartasita de unul din membrii, cumca in unele paduri se facu si acum in Maiu lazuri in contra toturor legilor paduritului si in man'a greleloru spese de 14 mii fl. anuali ce se vérsa pentru conservarea padurilor a disgustat forte multu pe toti cei adunati si s'a decisu a se luă mersu aspre in contra astorui felui de blastemati.

Cu acésta ocajune se află totuodata, ca comun'a Brasovului voindu a'si urmari tóte pretensiunile urbariale, cate se formulaseru in anii trecuti, ar avé se pôrte preste 8000 procese.

Impartasirea data insorisu, ca instrumentul de transpusetiunea arendeji la Tohanulu nou nici in trei ani nu s'a mai gatit si ca din acea causa comun'a va avé o paguba pana la 4000 fl. produse unu conclusu energiosu. —

La acésta siedintia că si la cea de mai nainte luara parte si trei romani. —

— In acestea parti dupa o ferbintiela e-

straordinaria neasteptata in Maiu (pana la 25 graduri Reaumur in umbra) dela 17 incóce fusa cateva ploii forte bune, dupa care inse urmă érasi o recéla ér' estraordinaria. Ni se spune ca in tierile vecine, unde poporul era aprope de a despera, inca a ploaut preste mai multe tienuturi. —

— Din Romani'a sosi aici o laia de zigani maghiari dati preste granitia, că vagabundi si se reintorou in Ungari'a. —

In „Kr. Ztg.“ Nr. 79 se descrie mai pe largu in felicul seu scen'a intemplata cu bataia in diu'a de Pasci in Sacele. Ne vomu reintorce si noi la ea, indata ce vomu vedé rezultatul cercetarii ce se astépta. —

— Dupa scirile mai noua venite ploile sau intinsu spre apusu pana pe la Temisiór'a era spre miédiadi pana preste Bucuresci. —

Dela Sibiu se scrie in „Herm. Ztg.“, cumoa padurile unoru comune transilvane de catra Romanii au areu mai multe dile infricosiati. Precum se pare, ardelenilor le-a ciascutu că se lipsesc pe fii si nepotii loru de toate bunatatile impreunate cu padurile, de aeru curat, de apa buna, de ploi manose si de vite sanetose. De va merge totu asié, gubernul era si va fi silitu a publica legea martiala si a gati furci pentru tetiunari. Cata nesointia, cata barbaria! Bogati'a principală a Transilvaniei sta in paduri, era ómenii in locu de a le cultiva, le dau focu si pregatescu saraci'a generatiunilor viitóre*).

Dupa observatiuni meteorologice facute mai alesu de vreo 16 ani se adveresce, ca de candu s'au prapadit atatu amaru de paduri din montii de catra Moldov'a si nu s'au prasit altele in loculu loru, ap'a in Muresiu, Oltu, Ternave, Somesiu scade successive din ani in ani; preste acésta in o multime mare de fantani si putiuri ap'a seu scadiu seu desecă cu totulu. Se pare ca in alte parti ale tierii totu acestu fenomenu se arata. —

Causele emigrarii seculilor in tierile romane si sunt vajeturi babesci, fantasii de ale baronului B. Orbán, incercari de a specula si castiga bani sub pretestu de a coloniza pe secoli, ticalosia, miseria, degradarea némului secuiescu la conditiune de cersitori.

Acestea epitete frumóse nu le damu noi acelora domni speculantii, ci le da connatiunileloru dn. Geczó János din Csik-Szereda in „Kol. Közlöny“ Nr. 58 din 16 Maiu a. c. — Bine ca se mai afla cate cineva si din sinulu seculilor carele se demusce atatu mintion'a si specul'a marsiava, catu si calumniile vomite din cau'a seculor asupra romanilor.

De altmintrea noi inca ne siliramu a trage din nou informatiuni despre acei ardeleni de ambele seose, pe carii inca totu ii mai scotu in fera si ii dau la urm'a loru. Adeverul este, ca politia romanesca in cointelegera cu agenti'a si cu starostii austriaci da afara numai pe ómenii constatati de vagabundi, cercitori si etosi, incunguratori de munca, furi si betivi, cum si pe unele femei desfrenate, vagabunde seu si hotie, de care vediuram in dilele trechte si vreco siepte romane din districtul Fagarasului aduse pana la Brasovu in fera, era de aici incarcate pe unu caroiu si tramise la urm'a loru. Frumósa onore pentru cutare famili si comune! —

Care clase de ómeni platescu contributiune mai multa?

In an. 1863/4 auctoritatile finantiale recerate de catra gubernul transilvanu au compus si impartasit o tabela comparativa, care coprinde in sinesi repartitiunea celor doua contributiuni mai semnificative decat toate cele latale judecate dupa natur'a loru, adica contributiunea pe casele de locuitu s. a. si contributiunea pe pamentu seu mosii, re'partita in an. 1861/2 pe tienuturile transilvane, inse cu exceptiune de fundulu regescu (sasime). Scim ca in 21 Dec. 1861 se publicase instructiunea municipala carea dă drepturi mai mari acelor locuitorii, carii voru fi platindu in numitele doua contributiuni direpte cate 25 fl. v. a. si mai susu de atata, inse fara nici o crescatura. Insemnamu, ca pe atunci celu

mai mare contribuente pe pamentu seu mosii era fisoul seu statulu cu vreo 10 mii fiorini v. a.; toti ceilalii platea (si platescu) neasemenu mai pucinu. Asié locuitorii se impartira in doua clase: platitori de 25 fl. si mai multu, apoi platitori mai pucinu de 25 fl. seu déca vrei, bogati si nebogati. Ei bine, care catu au avutu a plati pe an. 1861/2?

Toti cei „bogati“ computati la unu locu avura a plati v. a. fl. 253.491 cr. 68^{1/10}
Toti cei nebogati , 778.256 " 27^{1/10}

Sum'a , 1.031.743 , 95^{2/10}

Bogatii Transilvaniei au fostu in an. 1861/2 2457 insi, era ceilalii contribuenti trece de nebogati, inse nu sarantoci. Era fiinduca in dilele nostre s'a facutu de moda a intreba pana si banulu ca de ce natiunalitate este, scöteti din sum'a de 2457 pe cativa proprietari, pe neguigatorii romani, pe o sama de preoti eu archiereii loru in frunte, pe mai multi economi de vite etc., impartiti restulu intre ungaro-secuii, armeni, evrei si usioru veti vedé, ca in acésta tiéra n'are nimeni dreptulu a se numi bogatu. Cum ai calcatu din Transilvania mai departe spre apusu, vei gasi mii de contribuenti cu cate 10 mii pana la 100 mii fiorini, era altii si mai multu.

Int'aceea se vedemu cum s'a impartit a-cea contributiune de pamentu dupa tienuturi, peatruca starea lacrului, se ajunga statu mai invederata. Eca cum:

Numele comitatelor, scuanei	Contributiunea de case si pamenturi fara aduse in anul 1861/2					
	Dintr'acésta au respunsu contribuentii, a carora contributiune, a fostu 25 fl. seu mai mare		Toti ceilalii contribuenti		Acésta a facutu la olalta	
	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.
Comit. Clusiu-lui	44.034	27 ^{1/2}	61.516	97 ^{1/2}	105.551	25
Turdei	43.565	47 ^{1/2}	66.287	48 ^{1/2}	109.852	96
Solnoc. int.	14.005	57	67.369	29 ^{1/2}	81.374	85 ^{5/10}
Albeide susu	11.288	30	32.139	71	43.428	1
Albeid. Josu	37.592	—	104.857	53	142.449	53
Cetati-de-balta	21.915	56	61.550	87	83.466	43
Doboceli	19.075	6 ^{1/2}	53.219	38 ^{1/2}	72.366	45
Unedó-rei	22.759	54	92.465	74 ^{1/2}	115.225	28 ^{5/10}
Distr. Fagarasiului Naseudului	3.159	8	40.981	39 ^{1/2}	44.140	47 ^{5/10}
—	—	—	27.099	23	27.062	23
Scuann. Odorheului Trei scuane Ciucului Muresului Ariesului	3.681	19 ^{1/2}	34.411	21 ^{1/10}	40.092	41
	9.843	57 ^{9/10}	59.552	79 ^{1/10}	69.396	37
	7.751	82 ^{1/2}	27.181	22 ^{1/2}	34.933	5
	10.734	42 ^{1/2}	37.780	22 ^{1/2}	48.514	65
	2.085	79 ^{9/10}	11.767	19 ^{1/2}	13.852	99
Sum'a	253.491	68 ^{1/10}	778.256	27 ^{1/10}	1.031.743	95 ^{2/10}
						2457

Este de prisosu a mai observa, ca cei 450 locuitorii ai Transilvaniei din fundulu regescu nu sunt renumerati intre clasele de contribuenti, despre carii ne fu vorb'a pana aici. Regimulu lui Fr. Nádasdy compusese instructiunea municipala din Dec. 1861 numai pentru comitate si pentru scuanele secuiesci spre a evita atatu aplicarea legii municipale vechi, care onoscea numai boieri, catu si acelei ungurene din 1848; era Regulativele sasesci le lasă in pace, din cau'a precum se vede, ca universitatea sassescă se apucase de redigerea unei legi municipale si comunale mai corespondintore. Asié prin acelea instructiuni numite ale lui Nádasdy se introduse unu felu de censu maximal (De altmintrea vedi instructiunile). In 1862/3 pre-gatinduse legea electorală pentru dieta, prin acestea se ivi o alta causa multu cumpantire de a cunoscere mai deaproape si pe partea bogata si pe cea nebogata a tierii; asié deci se compuse atatu tabelă reprodusa acilea, tiparita inse si impartita la membrii, catu si o alta tabela aratatorie de proprietatile pamentului chiar si dupa natiunalitatele principale. Sumele tabeli din urma s'au publicat in „Herm. Ztg.“ si in Ga-

zeta din var'a anului 1863. Ambele acele table, adica un'a finantiala si alt'a catastrală au esit in favorea romanilor chiar preste astep-tarea foru, carii pana atunci nu avusere de unde se scia, nici cata contributiune de pamentu seu fontiera, precum ii dicu francii si romanii, platescu, nici catu teritoriu de pamentu posedu (stapanescu) ei in concretu că natiune in marele Principatu alu Transilvaniei.

Dupa toate acestea sumandu la unu locu contributiunea cata o platescu romanii in totu coprinsulu tierii inclusive fundulu regescu, cum si partile de pamentu cate se afla in proprietatea loru, ese acelu adeveru matematicu, ca precum ei sunt mai multi, asié si platescu si posedu mai multu decat toți ceilalii locuitori. —

Gurgiu 5 Maiu. Diu'a S. Georgie.

In desemnat'a di dupa datinele strabunilor nostri că si in alte locuri serbara romanii ace-stui tienutu cu salturi romane, saltulu caloserilor. Acesta serbatore, concurgundu din comunele romane tineri si betranii intr'unu numru impunatoriu, tinerii isi petrecerea cu salturi, era betranii in convorbiri. — Intre altele amu au-ditu vorbindu si despre acea impregiurare, ca in 3 Maiu s'au tienutu in acestu protopopiatu esamenele de érna, ca-ci preste véra nu (!?) frequentéza tinerimea scólele populare, si ca delegatu pentru primirea esaminelor au fostu fetiorulu dico prota Crisanu Georgie.

Acesta in desemnat'a di a percursu esame nele din comunele Casva, Gurgiu, Orsova, Chimcesiu, Sanmihaiu, Serbeni, Cacuci si Beio'a romana cu una rapidiune nespusa, capatandu dela fiacare comuna diurnu doi fiorini v. a. — Intre betranii convorbitori era unii inca de pe timpulu nemuritorului Petru Maior, celu d'antai, carele pre aici a silitu tinerimea se amble la scóla, cari spunea cum acelu nemuritoriu petreceea in cate una comuna d'ou si mai multe dile, deprindiendo nu numai tinerimea, dar' chiar si pre preoti si cantareti la cele sante si inoa fara diurne. — Acésta impregiurare ne incordă mintea se cugetem, ca: ore primirea astorfulu de esamene petrecute mai multa in drumu, avé-v'a scopulu progresului, seu una pofta de castig? — Nu dicu eu ca rapidiunea acésta nu s'a intemplatu si in acelu modu, ca in unele comune au aflatu numai paretii scólei, dar' credu, ca ar fi avutu datorie a astringe fetiele bisericesci si comunale la presentarea tuturor acelor teneri si tenere indatorati de a ambla la scóla, că se vina la esamenu.

Acum deodata nu voiu mai mentiona starea scólelor din acestu protopopiatu, care sub auspiciul nemuritorilor comisari Boer, Lioa, Marianu infloriea, precum si decadint'a acelora dela 1861 sub auspiciul dico protopopu Mihaile Crisanu, ca-ce atatu din actiul esit in 1850, catu si in cei dela 1861 este adeverit. — Una impregiurare nu me lasa a nu o fose on. publicu cunoscuta, ca intre scólele edificate si fundate in acestu tienutu de nemuritorulu prepositu Simeone Crainicu, in anul scolare curente statiunea de docente cu salariu 63 fl. v. din fundatiunea Babiana in comun'a Urisiu de diosu venindu vacanta, de si se afla in comuna mentionata precum si alte comune preparandi absoluti, calcandu testamentul fundatorului dico 1 Febr. 1845, in care se dice, ca ven. consistoriu numai acelora docenti se le confereze statiunile cu fundatii de dlii factute, carii voru ave calitatile recerate, — dlu protopopu Mihaile Crisanu, (pentrua credut, ca ven. consistoriu mitropolitanu că execitorul acelui testamentu nu soie nimica) infrangundulu, a pus de docente pre unulu, carele calificatiunile si studiile recerate nu le posede. — Deci si aici ne incordă mintea de a cugeta a d'ou ora ca ce intentiuni are dlu prot. Mihaile Crisanu, carui ei place a se numi pe sine directo-rele scóleloru? —

Simeone Crainicu, proprietariu.

Logigu langa Teac'a in 10 Maiu.

Rogaminte deschisa catra inalta tabl'a reg. provinciala in M. Osiorhei*).

In 15 Maiu a. c. a erat tienanu romanu din Logigu Aleosandru Grauru cu unu baiatu, intr'unu locu alu seu, intre hotarsale Logigu lui si alu Ujfaileului.

*) Suntemu repetitu provocati a o publica. — R

*) Vedi „Siebenb. Zeitschrift für Handel und Gewerbe und Landwirtschaft“ dela Sibiu in mai multi Nri din an. tr. si a. c.

Pe la veciernie s'a tramis Aleosandru baia-tulu cu plugulu a casa, si elu a remasu cu alte lucruri la locu.

Bietulu Aleosandru nici nu s'a mai intorsu viu la ai sei, ca-ci in 16 Aprile ilu adusera mortu la famili'a sa. Mórtea iau casinatuo impuscatura de 37 siereduri (alice) intrate in pantecele lui.

Cine este omoritoriu? totu omulu de imprejurui 'lu aratà cu degetulu, numai tribunale nu'l vorc alu asta!

Fia diu din multe alte dovedi atata, ca pre hotarulu acela in 15 Aprile numai unu maghiaru, arendasihu unei mosii tieranesci din Ujafaleu, anume F. G. (Foro Geiza) a amblatu cu pusca, elu a mersu din Logigu singuru prediosu la Ujafaleu, pre o carare care duce pre la loculu nefericitului, — in urm'a lui s'a auditu puscatura, — acolo s'a aflatu A. G. impuscatu mortu, unde a auditu ómenii impuscatura, — si altele pre care credut ca le cunosc si tribunalul competentu, — si totusi cu cea mai mare scandalisare a publicului ucigasiulu de . . factorula unei crime atatu de infrosciate se asta pe petitor liberu.

Judecatoriu singulare din Teac'a, la indetailu scrieru reportu alu c. r. gendarmeria si dupa ascultarea marturilor, pre ucigasiulu l'an si arestatu si preste döue dile la tramis la judecatoria comitatului din Clusiu, — unde fara intardiare, si inainte de a fi incusitiune „asupra lui, indata si fara baremu de a se fi conglomera-tu tóte actele la Clusiu, a fostu pusu pe petitoru liberu !!!“ asié ca inca cu acea carutia ouata seu dimpreuna s'a inturnatu inapoi, — bag sama more patrio kezesség mellett!

Unescese acésta inse cu procedur'a penala sustatoru, judece oei pricopatori? — Eu diu numai atata, ca déca inculpatulu ar fi unu romanu, in alu 7-lea fondu de temnitia si prevedutu cu fera grele mai multi ani fara cea mai mica considerare, inainte de sentintia, ar diace! — Inse ce se faci, romanii sunt saraci si ne pricopatori si nu scut cum se'si ajute.

„Eu inse ca ne-amu alu ucisiului me rogu de inalta tabla regesca din M. Osiorheiu a luanotitia despre acésta scrisore, a pretinde numai decatu actele spre revidare si a face dispuse-tuni, ca inculpatulu se se puna numai decatu la inchisore incusitoria, — ca-ci astfelu pretinde dreptatea.“

Si in fine me rogu in interesulu dreptatii, a veduvei si a orfanilor remasi de ucisulu, — ca procesulu dela tribunalulu comitatensu din Clusiu se se iè, — „ei se se delegeze onorul tribunale oriminale din M. Osiorheiu.“

*Augustinu Grauru,
preotu gr. cat. din Logicu.*

Ne aducem aminte despre tristele casuri, care ni le enara unu d. cons. din calatori'a, ce o facuse cu gubernatorulu Wohlgemuth, si nu potem a nu trage luarea aminte asupra unei rigorose cercetari de temnitie, ca de acolo inca se vede, cata nedreptate se face din ur'a si despreciu natiunalu, care pote servi ca o busola spre a se convinge ómenii cei drepti despre tractarea unora cu cei de alta natiune. — R.

Gherla, in 8 Maiu 1867.
(Urmare.)

Din caus'a introducerii nouui provisoriu in urm'a planșorilor fundate ale romanilor in generu, sperau cu totu dreptulu (si romanii comitatului acestuia suplinirea chetului comitatensu preintr'unu romanu, — dara fara efectu, — in urma sperau ca baremu intre oficialii subalterni voru fi si ei considerati — inse de si la gremiu oficiolatului se denumi d. Mann ca alu doile jude primariu, si I. Lemeny ca protonotariu, dara intre 10 judi procesuali se denumi numai singuru 1 romanu, era ceialalti mai mare parte totu din rudeni'a administratorelui, — mai tardiu cu organisarea judecatorisloru, se inlocui si protonotariulu cu unu maghiaru.

Intre acestea giurstari sortea Romanilor deveti in multe privintie inca si mai precaria decatu sub constitutionalismulu precedentu, pentru ca sub cela nice o causa privata, care au venit inaintea comitelui Véér spre pertractare nu s'a periclitat, era Pataki cu ai sei considera pre multu interesele particulari. — Acésta procedura a adus cu sine, ca notarii romanii remasi de supt d. Véér se se destituiesca prin noii judi procesuali maghiari, era multe cause private

ale comunelor si privatilor se se deoidea dupa arbitriu prin oficiolatu, remanendu acelea spri-ginite adeseori numai de opinionea separata a d. jude primariu G. Manu, — acestea impregiurari nefavoritorie ince inca nu avura o viétila mai indelungata, decatu cele constitutiunale, ca incercandu numitulu administratore a mediloci departarea d. jude primariu G. M. dela oficio-latu sub nenumerate preteste nefundate si nescrite, se asta presidiulu guvernialu silitu a trame-te sub decursulu acelui anu in persóna d. Fekete — maghiaro secuia — secretariu guver-nialu si barbatu solidu, una comisariu investi-gatoriu, care asoltandu pre acusatulu jude primariu preste 16 puncte grele, si in tempu de 4 luni investigandu cu multa diligentia si serio-sitate atatu preste acele, catu si in causele re-curante de catra privati in contra sententiei oficiolatului, romanilor li se facura destulu prin aceea, ca d. jude primariu fura absolvatu de cele 16 calumnii, era calumnatoriul fù infrun-tat, — totuodata vice spanulu Fr. Mosa, si judii procesuali Rátz László, Dadai Elek, Pecsy Adam si Bartos destituati, si esti din urma ca clienti si factorii administratorelui inlocuiti cu 4 judi procesuali romani, — totuodata pertrac-tarea causalorul private se seversie de acolo in-nainte dupa obiectivitate si legi, nu ca mai in-aiente.

Intre acestea impregiurari urmă alegerea pentru diet'a conchiamata la Sabiu in a. 1863, si cu privire la interesele celea adeverate ale tuturor claselor locuitorilor din Comitatul se alese pe langa deputatulu maghiaru alu Desiului din partea locuitorilor tierani 4 deputati de romanu, anumitu: Escl. Sa D. Vasiliu de Popu in cerculu Olpretului in loco, Olpretu-nume istoricu dela a. 1437, Il. S'a d. capitanu supre-mu Aleosandru Bohotielu in cerculu Retegului, d. jude primariu Gabrielu Manu in cerculu Lapusului, si d. canonici Stefanu Biltiu in cerculu Beceanului, cu cari au pasit de contra candi-dati in cerculu primu Ioane Vajda romanu, acum celu mai mare posesoru in comitatul cu re-alitate aprópe de 700,000 fl. v. a. de presentu veduvu, fara prunci, acesta inca atunci s'a potutu convinge, ca poporul romanu, care pôrta greutatile tieriei, si cunoscere mai bine si lipsele si ómenii sei, si nu-i pasa de butoiulu cu vinarsu atunci candum vorba de deputatu preveditoriu si resolutu pentru binele sa: fericirea patriei si a natiunilor colocuitoris fara destingere, — si care acuma inca se pote convinge ca uniunea cea fortata nici drepturile nationale nu ni le ga-rantéza, ci amelintia cu periclitare, nici contribu-tiunile nu le au scadiutu, dapa cum au fostu vestitul prorociicei mintinosi sub mantau'a unui patriotismu falsu, — acestui domnu i uramul dile serine ca se pote de tempuriu facu unu legatu testamentariu pentru o parte din avereia casciga-ta din bunatatea ceresoa in folosulu insti-tutorul de educatiune-nationale romane — si besereci, cum facu d. e. si domnulu Nemes Josef posesoru din comitatul, — testandu besericei g. c. Chias'a 3000 fl., dia valea Gresiloru si Suciulu de susu cate 1000 fl. era besericei gr. or. din Suciulu de diosu asemene 1000, de totu 6000 fl. in obl. urb., si precum facu multi alti romani zelosi din Transilvania, cari dorescu a vietui si dupa mórté!

In cerculu alu doile a pasit de contra can-didatu d. Carolu Torma comitele supremu actu-alu, care fiindu de facia sub intregu decursulu de alegere, s'a potutu pe deplinu convinge, ca poporul romanu viitorulu seu si representarea causalorul proprie natiunale, si sociale numai barbatiloru adeverat romani o incredintéza, si cumca cu vorbe magulitorie si apromisiuni de-sierte nimene popularitate si incredere nu-si pote cascigá, ci numai cu fapte, — asia si domnia sa din 1200 de voturi ale romanilor abia a capetatu vreo 3.

In cerculu alu treilea a pasit d. Clementu Beteg, — in a patrulea contele Aleosandru Bethlen, deputatii de presentu pentru diet'a dela Pest'a, cari ambi s'a potutu desevirsitu convinge ca poporul celu mai alesu dintre romanii po-sesiuati cu censu de 8 fl. cari pôrta cea mai mare parte a greutatiloru, ca crescini adeverati au remasu si remanu pentru totdeauna credintosi portare strabunilor, ca pe ei nu-i poti seduce, si insielá, ca pentru unu pocalu de vinarsu se-si vanda tóte drepturile cele sante na-tiunale si familiarie, care strabunii loru leau cascigatu cu arm'a in mana, precum au facutu acei serantoci, cari luandu parte la alegerea deputatiloru pentru diet'a din Clusiu si Pest'a au

alesu deputati numai dupa instinctulu vinarsu-ului celui necurat, — si cari astazi vediunduse amaru insielati se potu convinge, ca au pecatu-itu de mórté, care nice odata nu li se va poté ierta, si ca voru gustá din nému in nému, de nepoti si stranepoti blastamulu celu mai cran-cenu, — déca nu se voru pocai. —

Cei 4 deputati si-au implinitu sânta loru misiune si chiamare cu creditia, castigandu o mare parte din drepturile politico natiunale, pen-tru care pana atuncia stramosii nostri au sta-ruita, si castigandu totuodata si seadimentul de contributiunea capului! —

Cu stramutarea misteriului Schmerling si a cancelariului de paua atunci a Transilvaniei Nádasdi, Reichenstein in lun'a lui Septembre 1865 repasi si administratorulu Patski, era d. Lupulu de Véér primi a trei' ora postulu de comite supremu, care l'au portat pana diu din urma a vietiei sale (21. Martiu a. c.). Inchiderea dietei dela Sabiu inainte de terminarea pertrap-tarilor asupra propuseniilor regesci, conchi-amarea dietei la Clusiu, si dupa aceea a dietei de incoronare la Pest'a, tienerea siedintelor de catra comitetulu comitatensu compusu la a. 1861 in modulu suprainsemnatu, — demoralisarea fara conscientia a nobililor proletari cu beaturi spirituose, — eschiderea poporului celui sane-tosu alu colonilor eliberati — prin censulu pre mare — dela dreptulu de alegere, ignorarea drepturilor politico nationale ascurata in partea romanilor prein legile din 1863/4, si turbu-ratul totu simtiul de dreptate, si indreptatirea egale in piepturile creditiosului popor romanu, si l'au implutu de ingrigiri grele despre neindrep-tatirea, care la alegerea deputatiloru in mare parte s'a si implinitu. — (Va urm'a.)

UNGARIA. Pest'a 16. Maiu. Astazi se mai tienu o siedintia in cas'a deputatiloru, in care presiedintele Szentiváoyi impartasi cumca comisariulu r. pentru Ardealu c. Emanuel Péchy a tramis o petitiune a deregatoriei cetatiaene din Hunidóra, care mersese la guvernoul transilvanu, prin care cere ordinarea unei noué alegeri de deputatu, fiindu Lazaru Petcu (ad-vocatu) fostu alesu deputat (care si tramisese credintionalele la presiedintele dietei din Pest'a) dupa cum se spune in petitiune, nu vre a merge; se dete la comisiunea verificatoria.

Dupa acésta se alese prin votare v. presiedinti ai casei deputatiloru Paul Somsich, Alecsiu Dozsa.

Gen. Stratimirovich deputatu serbu, face o intercalare catra ministrulu de interne in tonu de generalu. Aceea suna asa:

„Cu ocazia candu representanti' ora-siului Zombor asternuse Dlu ministru de interne unu protocolu compusu in limb'a serbésca, Dlu ministru emise o ordinatiune, a carei cu-prinsu exmissis exmittendis este urmatorulu:

„Deótrace protocolulu compusu in limb'a rasciana (rácz) asternutu prin primariulu orasiului cu reportu din 26 a. l. tr. Nrulu 1373, sunato-riu despre sdunarea generala tienuta in 16, in sensulu celor supra citate (adeca fiinduca e in limb'a serbésca) nu este qualificatu pentru a primi resolutiune, asia eu lu tramit uaderetu comunei cetatiene, asteptu ca indata se se sub-sterna in limb'a maghiara si dorescu, ca pre ve-nitoriu acésta a mea ordinatiune se se tienă in-naintea ochiloru ca o directiva. (Aplause vii din partea deputatiloru.) Bud'a 2 Maiu 1867.

Br. Bela Wenkheim.“

„Considerandu deci, ca cea mai de capetenia problema a regimului respundietoriu e a inainta complanarea plutitoria a diferintelor natiunalitatilor, prin o procedere plina de tactu si drépta si prin esplicarea ecuitabila a legilor; considerandu, ca aplicarea si intrebuintarea cu-ventului (rácz) intr'unu emisu ministerialu provoca la noi serbii o indignatiune fundata si grava; considerandu, cumca retramiterea proto-colului compusu in limb'a serbésca a unei re-presentante, care in majoritatea s'a e serba, stă in contradicere invederata cu indemnitatea data inaltului ministeriu din partea dietei, prin care anumitu p. e din art. 6 de lege dia an. 1848 se suspendă (art. despre limb'a numai maghiara); considerandu tóte acestea impregiurari: sunt silitu a pune regimului maghiaru respundietoriu intrebarea:

„Vrea regimulu a dă natiunei serbice pen-tru vatamarea facuta prin acea expresiune sa-tisfactiune publica (murmure siilaritati) prin

emiterea unei ordinatiuni, in puterea careia usuraea expresiunei (rácz) se fia oprita in limb'a oficiala? Mai incolo are regimulu a'si retrage cu totulu emisulu, care stă in contradicere cu indemnitatea data si cu egal'a indreptatire a natiunalitatilor si limbelor ce se accentua de atatea ori, si pre venitoriu a primi dela municipia si representantie de limb'a nemaghiara si scrierile oficiose compuse in limb'a loru propria?

Ministrulu respusne, ca n'a pré piceputu interperatiunea dupa intregu cuprinsulu ei, — si asié in meritu va respunde in siedint'a de mane. „Acum dice m. vreu numai a observá expresiunea (rácz), ca nu afu in ea nemicu vatamatoriu si ca si legile nóstre intrebuintiéza expresiunea rasciani. Intru aceea fiinduca acést'a se tiene mai multu de stilu, din privint'a acést'a nu este neci o dificultate.“ — Se mai anuncia, ca se voru propune proiecte la dieta si siedint'a se inchiaia.

CROATIA. Cá urmare la cele scrise in Nr. tr. adaugemu, ca in entusiasmulu celu mare pentru conclusulu dietei (vedi Nr. tr.) cu concederea capitanului cetatii sa fosta pregatită pe séra serenada si cvatiune cu conductu de tortie, inse regimulu oprí acésta demonstratiune si capitanulu din caus'a acésta indata 'si dede dimisiunea.

In 14 se tienù érasi siedintia dietala, in care presiedintele pune pre més'a dietei o intimatiune dela banulu Croatiei, care cuprindea reportarea, cumca legea despre imunitatea deputatilor natiunii a primitu sanctionarea, pentruca se se delature orce pretestu, ce s'ar poté aduce, pentruca diet'a se nu se consulteze asupra responderii la adresa si la propusetiunea r., dopacum decise diet'a. — Suptu cuventulu imunitate scimu, ca se intielege frumosulu acelu privilegiu séu mai precisu vorbindu, acelu dreptu alu ver-carui reprezentante alu poporului in adunarea tierei, in puterea caruia neci unu deputatu din dieta nu se poté trage la respondere pentru expresiunile si opinioanele desfasurate in siedint'a publica, fia de ce credeu politiciu voru fi, ma fara de incuviintiarea camerei necidcum nu poté se se despóie de libertatea personala. E inse intrebare, óre suptu aripile acestui privilegiu se scutescu si in praca oficalii regimeloru, candu voru vorbi pentru o actiune parlamentaria indreptata in contra tendintielor regimului. La asta intrebare poté ca si Anglia si Americ'a ar respunde cu „nu se poté“, prin urmare deputatii ampliati, pentru a caroru scutire sa facutu conclusulu acel'a alu camerei, pentru imunitate, totu nu voru cutedá se voteze in contra regimului, déoa 'si voru teme lefsior'a mai multa decata pericolitarea patriei si a natiunalitatii.

Se trecrea inse ér' la siedintia. Dupa ce-tirea intimatului dela banulu se incinse o desbatere infricosata, care avu rezultatulu, ca cu toate acestea diet'a nu se poté demite la pertractarea respunsului la adresa neci la votisare, pana atunci, pana candu nu va sosi sanctiunea numitului art. de imunitate in sanctiune dupa toate formalitatatile legale constitutiunale, fiinduca intimarea banului nu se poté privi cá rescriptu r. In foculu desbaterilor steng'a ceru votare nominala asupra acestei decisiuni, ér' drépt'a parasi sal'a, si majoritatea natiunala ér' invinse. Unionistii sunt acum forte iritati asupra natiunalilor si, dupa cum scrie „Wanderer“, se voru incordá a medioci escrierea alegerilor direpte, séu voru luá inainte lucrările incoronarii si fara de Croati'a. Banulu fù chiamatu la Pest'a la consultarea ministeriala. Intr'aceea din Fiume se chiama reprezentantii la actulu incoronarii deadreptulu, fiinduca unionistii nu mai speréza neoi o invoie cu Croati'a, pentruca Ungari'a necidcum nu yré a concede Fiume si teritoriul si Croati'a ér' necidcum nu da prospectu de invoie fara a-i se recunoscere intregitatea teritoriului dimpreuna cu Fiume. — Se mai vedemu si unele declarari picante din mediocul ampliatilor: Doi septemviri respusnera banului: „éca aici ni capulu, dar' in contra natiunii nu putem fi“; cons. jud. Cepulic, tata la 7 princi si Blasic la 6, ii disera: „copii ii punem pe altariulu patriei, dar' de vendutu nu ni-o vomu vinde.“ Sociele ampliatilor ipca se resolvară a se sustine ou luorul manilor si manara pe barbati se dè asemenea respunsuri. Croati

sciu că si Deák, ca ce voru dà de voia buna din mana, nu e potere in lume se li-o dè in-dereptu! —

Cronica esterna.

FRANCPA. Parisu 13 Maiu. (Resolutul conferintiei din Londono.) Astadi in siedint'a corpului legislativu min. Franciei de Moustier impartasi despre resultatul conferintiei urmatorele:

„Conferint'a din Londonu si-a finit lu-crarile, tractatulu subscrizu dumineca sé'a reguléza definitivu pusetiunea internatiunala a m. d. Luxemburg. Regimulu francesu se ingrigiea de multu de nedefinit'a pusetiune, in care stă cestiunea acést'a de atat'a insemnata pentru securitatea granitelor nóstre. Ori-ca acésta securitate ar fi fostu garantata prin anexarea Luxemburgului la Franci'a, ori prin alta combinatiune, pentru noi totusi remase unu punctu principalu, că in relatiunile create de evenimentele din urma Prusi'a se nu tréca preste confi-niale sale si se nu sustiena o ocupatiune militaria, ce facia cu noi aratá o atitudu ofensiva, fara catu de pucinu dreptu natiunalu.“ Mai incolo dupace descopere sperarea, ce o avea Franci'a in relatiunile amicabili cu Berlinulu, dice, ca puterilor, care au intreprinsu pertractarea pentru conferintia, a respunsu ca Franci'a va accepta orce deslegare, care s'ar uni cu demnitatea si securanti'a ei, si lauda nepartialitatea cabinetelor dovedita cu acésta ocasiune. Din referat se vede, ca regele Olandei că posesorul Luxemburgului a invitatu pe Austri'a, Bel-giu, Franci'a, Britani'a, Prusi'a si Rusi'a la conferintiele din Londonu pentru arangementele cu Luxemburgulu in favórea pacii. Aceste cabi-nete su primitu si dorint'a Italiei a luá parte la consultare.

Marele duce de Luxemburgu, regele Olandei dechiarà, cumca elu sustiene legaturile, ce au legatu m. ducatu de cas'a lui (Orani'a). Dechiararea i se primi luanduse actu despre dinc'a. M. ducatu se dechiarà de statu neutralu sub sanctiunea unei garantie colective a puterilor subscrise — afara de Belgu. — Cetatea Luxemburgu incetéza a mai fi fortificata si m. duce si réservéza a mai sustine numai unu numér de trupe pentru sustinerea ordinei. Regele Prusiei dechiarà, ca garnison'a lui va primi mandatul a desertá Luxemburgulu dupa intresohimbarea ratificatiunilor, incepanduse deodata cu retragerea artileriei si a munitiunii si sub timpulu acestei operatiuni va remané numai o trupa mica, pana candu se va straportá totu materialulu. Regele Olandiei va luá me-surele că prin demolire se prefaca loculu in o cetate deschisa, dupa cum va aflá a fi de ajunsu pentru a se implini intentiunile puterilor. Ratificările se voru schimbá in restempu de 4 septemani.

In fine adauge Moustier, ca tractatulu co-respondere pe deplinu parerilor regimului francesu, fiinduca pune capetu la o situatiune, care se facu in dile reale in contra nostra si se sus-tinuse vreo 50 ani; elu asiza la nordulu gra-nitiei nóstre unu statu nou neutralu, ascurandu deplin'a nedependintia a regelui Olandiei si de-laturandu sementi'a vreunui conflictu amenin-tiatoriu, ma da si o noua garantia pentru soli-darea bunelor nóstre relatiuni cu vecinii si pentru pacea Europei. Regimulu imperatului crede, ca si poté gratula pentru resultatele acéstea, constatandu simtiamentele amicabile ale puterilor facia cu Franci'a. In fine releva, ca acést'a a fostu 1-a data, candu a succesu vreunei conferintie a impededat resbelulu sustine-nđu pacea Europei. „Intr'acést'a diace se-menti'a unui semnu pretiosu despre noulle ni-stintie, care capata din ce in ce mai mare valoare si pentru eare toti amioii de progresu pa-ciuitu si ai civilisationii trebue se se bucuru.“ — La intrebarea lui J. Favre's dechiarà Rouher, ca se voru pune inainte si actele diplomaticie. Prusi'a neoi ca intrebă corpulu legislativu de acésta causa, care s'a finit pentru a prorumpe, poté intr'altu loca vulnerabilu.

Occidentulu dara a scapatu de crisia periculosa, care l'ar fi impededat dela resolvarea altor cestigni urgente pretinse de principiulu natiunalitatii si alu cumpanei drepte europene, cu deosebire in orientu. Franci'a si dinasti'a

Napoleonida a mai reportatu o victoria isbindu si sdrobindu esistint'a tractatelor dela 1815 si departă norii, ce amenintá ou o coalitiune nördica. Acum se astépta congressu, care e si a-própe de a se tiené, fiinduca toti suveranii Europei voru visitá pe finea lui Iuniu si espuse-tiunea dela Parisu, cu care ocasiune Anglia va propune cestignea desarmarii generale.

„La Patrie“, diurn. of. se occupa int'unu art: incepatoriu cu starea Romaniei, lăudandu pe Domnitorul romanilor Carol I., ca cu partarea si sacrificiale sale si cu imbratisarea partitei progresistilor si-a castigatu animale romanilor si elementulu latu speréza si doresce, că Romani'a se fia bulevardul si purtatorea civilisationii loru in orientu. — Astadi nu mai sunt romanii singuri, Europa civilisata i-a im-bratiosatu in concertulu ei civilisatoriu, numai romanii se si scia redicá fruntea spre a se inaltá la sórtea destinului.

ITALIA se occupa cu imbunatatirea starii fin. Regele inca lasa din civilista vreo 4 milioane, facunduse exemplu altor patrioti. Deficitul Italiei e 580 milioane se va usiurá cu imprumutulu de 600 mil. luat pe bunurile clericali.

In orienta Omeru-Pasia suferí 3 batalii din partea candidotilor, incatul fù silitu se se retraga, ér' puterile cele mari dimpreuna si cu Anglia au adresatu, dice „Stendartulu“, o nota catra Pórta, in care ei semnalizáza, ce pericule pote aduce ulterior'a versare de sange in Cret'a.

AMERIC'A 4 Maiu. Armata imperatului a fostu batuta langa Cuveretaro, care se ocupă, si imp. Macsimiliani se afia in fuga, dupa ce in lupta ei odiu si gen. Miramon.

ROMANIA. Bucuresci 20 Maiu. Domnitorul Romaniei dede róta prin tier'a de diosu, secerandu triumfuri de iubire si multiamire din partea tuturor cliselor poporului. M. Sa fù primitu cu arcuri triomfale si cu cele mai caldúre esprezuni de aderintia filésca.

Pentru 10 Maiu, aniversarea suiuri pe tronu a M. Sale Carolu I., Domnitorul Romanilor, a esit u unu programu, care detaliase serbarea soestei dile de mare auguru pentru vieti'a Romanilor orientali cu „Te Deum“, desiertari de tunuri, salve, tramitare de delegati din toate districtele spre a resalutá cu urari inalta dinastia. Locurile publice si stabilimentele voru fi ilumi-nate etc.

O fapta liberala a cetatianilor din Ismaila, unu actu de donatiune, de 44.000 ruble argintu, dimpreuna cu unu locu in Ismailu cu cladiri facente de catra cetatianii orasului Ismailu, pentru a intretiené scol'a comerciala fundata acolo, ne imple ochii de laorimi de bucuria, ca a inceputu in Romani'a a se dovedi prin fapte atatu de maretie spiritulu de jertfire cu abnegatiune si inca in direptiunea culturei viitorimei si a luminarii poporului! Bucuresci! Iasi! Craiova! Ploiesci! Galati! Braila! Giurgiu! si voi alte orasie negotiatoresci, por-niti a peregriná la acésta santa schintiea, de care se aprinse animale Ismailenilor, oá im-prumutanduve caldúra, reclamata de lips'a de cultura inalta a plasei negotiatoresci, se ve iti-pulpati si voi cu asemenea si mai mare focu a ve redicá asemenea asiedimenti pentru sci-ntiile comerciale si industriale, că se se inalta negoziul si industria si cu elu civilisationea si bogati'a romanilor la gradulu celu mai dorit de prestigiul viitorului! Scientia e puterea in tota plas'a locuitorilor, ca e o fontana nese-cata, din care singura isvoresce inviare, vieti'a si inflorirea statelor! Gloria vóu fratilor Ismaileni, pentruca totu ce se face in directiu-ne acésta pe pamantul Romanilor e semintia pentru fericirea loru!

Cursurile la bursa in 21. Maiu 1867 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 97 cr. v.
Augsburg	—	—	124 , 25 "
London	—	—	126 , 25 "
Imprumutul nationalu	—	—	60 , 10 "
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	63 , 50 "
Actiile bancului	—	—	725 , "
" creditului	—	—	183 , 80 "

Obligatiile transilvane ale desarcinarii pam-en-tului in 16. Maiu 1867:

Bani 68 — Marta 68 75.